

1. januar – 30. jun 2018. godine

POLUGODIŠNJI
IZVEŠTAJ

Opšti cilj:	Doprinos boljem upravljanju kroz unapređenje kapaciteta i resursa na lokalnom nivou kako bi se u praksi primenili principi dobrog upravljanja i efikasno sprovodile mere i politike socijalne uključenosti na lokalnom nivou u cilju unapređenja životnih uslova građana, a posebno ranjivih grupa.
Budžet:	6, 9 miliona USD (6,9 miliona CHF)
Trajanje:	1. januar 2018 – 31. decembar 2021. godine
Programsko područje:	99 lokalnih samouprava iz dva regiona prema NSTJ: Šumadija i Zapadna Srbija, Južna i Istočna Srbija
Donator:	Vlada Švajcarske, preko Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC)
Program sprovodi:	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)
Datum izveštaja:	10. avgust 2018. godine
Period izveštavanja:	1. januar – 30. jun 2018. godine
Podnosilac:	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Skraćenice

PO	Područje odgovornosti
SSG	Savetodavne službe za građane
PDP	Pozivi za dostavljanje predloga
OCD	Organizacija civilnog društva
DEU	Delegacija Evropske unije
EU	Evropska unija
MRR	Mehanizam za rodnu ravnopravnost
DU	Dobro upravljanje
SCDU	Stručni centri za dobro upravljanje
LU	Lokalna uprava
LSU	Lokalna samouprava
MRZBSP	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja
PPO	Paket podrške opštinama
MDULS	Ministarstvo državne uprave lokalne samouprave
PD	Programski dokument
UPP	Upravni pododbor programa
ZDP	Zahtev za dostavljanje ponuda
RSOC	Operativni centar UNOPS-a u Srbiji (eng. Republic of Serbia Operations Centre)
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (eng. Social Inclusion and Poverty Reduction Unit)
OPZ	Opis poslova i zadataka

1. Rezime

Program podrške razvoju opština kroz unapređenje dobrog upravljanja i socijalne uključenosti – Swiss PRO, koji finansira Vlada Švajcarske sa 6,9 miliona USD (6,9 miliona CHF) i sprovodi Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS) u partnerstvu sa nadležnim ministarstvima Vlade Republike Srbije i Stalnom konferencijom gradova i opština (SKGO), započet je 1. januara 2018. godine.

Tokom uvodne faze koja je trajala do 30. aprila 2018, program Swiss PRO sproveo je proveru relevantnosti i izvodljivosti programa, uspostavio upravljačku i organizacionu strukturu, pokrenuo razvoj konceptata i sprovođenje aktivnosti koje će podržati unapređenje dobrog upravljanja i socijalne uključenosti u 99 lokalnih samouprava (LSU) u regionima Šumadije i Zapadne, Južne i Istočne Srbije.

Program Swiss PRO je održao 15 sastanaka sa nadležnim ministarstvima, nacionalnim institucijama i organizacijama, kao i deset informativnih sastanaka koje su okupile 209 učesnika i učesnica (108 žena i 101 muškarac) iz 86 gradova i opština. Tokom ovog procesa zaključeno je da su planirane intervencije u skladu sa relevantnim nacionalnim i lokalnim politikama, dok je kroz dostavljeni upitnik i rad sa fokus grupama prepoznata potreba za prilagođavanjem dve aktivnosti iz Ishoda socijalne uključenosti, a u skladu sa potrebama na lokalnom nivou.

Takođe je uspešno sprovedeno uspostavljanje upravljačke i organizacione strukture: zaposleno je programsko osoblje i osnovan je Upravni pododbor programa (UPP). Pored toga, Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) je usvojila Strategiju komunikacije i vizuelni identitet kako bi se obezbedila vidljivost programa.

Tokom perioda izveštavanja, razvijeni su i objavljeni svi koncepti aktivnosti planiranih za taj period. Ugovor o dodeli bespovratnih sredstava potpisan je sa SKGO 31. januara 2018, što je označilo početak priprema za sprovođenje prvih aktivnosti u oblasti dobrog upravljanja (DU). Tehnička pomoć u vezi sa primenom principa DU obezbeđena je za komplementarni program EU PRO tokom pripreme Poziva za dostavljanje predloga (PDP) za lokalne infrastrukturne projekte. Osim toga, program je objavio dva tendera za dostavljanje predloga i ponuda za procenu e-uprave na lokalnom nivou, kao i predloga za sprovođenje programa Obuka za trenere (OT) za nastavak izgradnje kapaciteta postojećih Stručnih centara za dobro upravljanje (SCDU).

Kada je reč o rezultatima u vezi sa unapređenjem socijalne uključenosti i na osnovu nalaza dobijenih tokom uvodnog perioda, UPP je odobrio izmenu jedne aktivnosti, kao i objavljivanje dva Javna poziva: za podršku OCD u sprovođenju socijalno inovativnih projekata i poziv za tehničku podršku LSU u unapređenju lokalnih procedura za raspodelu sredstava lokalnim OCD, koji su objavljeni u junu 2018. godine. Program je objavio tender za dostavljanje predloga za tehničku podršku za unapređenje socijalne uključenosti na lokalnom nivou.

Pored opšteg pregleda, ovaj izveštaj sadrži i detalje o rezultatima ostvarenim tokom perioda izveštavanja, programski kontekst i informacije o ključnim aktivnostima.

2. Uvod

2.1 Politički i programski kontekst

U martu 2018. godine Vlada Republike Srbije usvojila je novu Uredbu o sredstvima za finansiranje programa od javnog interesa koje sprovode udruženja,¹ kao snažni podsticaj i podršku planiranoj intervenciji programa koja se odnosi na uvođenje sistematskog pristupa za definisanje tema od javnog interesa, dodeljivanje lokalnih budžetskih sredstava OCD na lokalnom nivou i unapređenje sveukupne prakse dobrog upravljanja u odabrani broj LSU.

Usvajanje Zakona o elektronskoj upravi¹ i Zakona o planskom sistemu Republike Srbije² u aprilu 2018. godine jesu najznačajnije promene javnih politika relevantne za dalje intervencije programa. Novousvojeni Zakon o elektronskoj upravi treba da olakša transparentniju i efikasniju komunikaciju građana, pravnih lica, privrednih subjekata i civilnog društva sa državnom administracijom. To ima za cilj uspostavljanje efikasnog, transparentnog i koordinisanog sistema planiranja razvoja koji obuhvata prostorne, regionalne, socijalne i ekonomske aspekte.

Zakon o izmenama Zakona o lokalnoj samoupravi, usvojen u junu 2018. godine,³ donosi nekoliko ključnih pozitivnih promena u smislu novih propisa, među kojima su za program naročito relevantni sledeći: odredbe o povećanom i poboljšanom učešću građana u radu LSU, unapređena odredba o funkcionisanju i nadgledanju kancelarija lokalnih zajednica KLZ („MZ“) i o međuopštinskoj saradnji.

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU)⁴ bio je privremeno neaktivan početkom 2018. godine zbog promene položaja u okviru Vlade. U aprilu je SIPRU ponovo aktiviran i nastaviće da radi u okviru Kabineta predsednice Vlade.⁵ Ovo je relevantno jer će program konsultovati SIPRU prilikom osmišljavanja intervencija u u oblasti socijalne uključenosti.

Tokom sprovođenja program će svoju podršku prilagoditi LSU u skladu sa svim relevantnim nacionalnim strateškim i pravnim okvirima, kad god je to neophodno.

2.1 Programske intervencije

Aktivnosti na potvrđivanju relevantnosti i izvodljivosti, kao i predstavljanja programa Swiss PRO obuhvatile su 15 sastanaka sa institucijama na nacionalnom nivou i međunarodnim partnerima, razvojne projekte i deset informativnih sastanaka koji su okupili 209 učesnika i učesnica (108 žena i 101 muškarca) iz 86 gradova i opština. U cilju opšte početne procene⁶ i konsultacija sa LSU, program je pripremio upitnik u vezi sa tri ishoda programa, tj. dobrim upravljanjem, socijalnom uključenosti i rodnom ravnopravnošću, kao i neka pitanja koja se odnose na komunikaciju u okviru programa. Upitnik je popunilo 89 učesnika iz 70 LSU.

¹ Zakon se može naći na: <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/zakoni/2018/164-18.pdf>

² Zakon se može naći na: <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/zakoni/2018/2386-17.pdf>

³ Pored gore navedenog, 20. juna su usvojene izmene zakona koji su od značaja za sprovođenje programa, kao što su: Zakon o savetima nacionalnih manjina, Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Zakon o zvaničnoj upotrebi jezika i pisama, Zakon o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije, Zakon o potvrđivanju dodatnog protokola Evropske povelje o lokalnoj samoupravi o pravu učešća u poslovima lokalnih vlasti.

⁴ Osnovan je 2009. godine u cilju jačanja kapaciteta Vlade da razvija i sprovodi socijalnu uključenost i da podrži nadležna ministarstva u razvoju i sprovođenju politika socijalne uključenosti.

⁵ <https://www.blic.rs/vesti/politika/djindjiceva-cerka-pri-kabinetu-ane-brnabic-nadeno-resenje-za-tim-koji-podrzava/lwqtx4g>

⁶ Nalazi Upitnika za početnu procenu i fokus grupa dostupni su u Aneksu II.

Odgovori koje su dali učesnici informativnih sastanaka jasno podržavaju i opravdavaju strukturu programa, njegove ciljeve i planirane aktivnosti. Sve pretpostavke o potrebi za intervencijom u ovom obimu potvrdili su predstavnici LSU: upravljanje na lokalnom nivou treba da se poboljša u pogledu odgovornosti, transparentnosti, učešća građana i efikasnosti i delotvornosti lokalne administracije; lokalnim samoupravama neophodna je metodološka podrška u proceni potreba ranjivih grupa na lokalnom nivou, kao i u prilagođavanju postojećih ili razvijanju novih lokalnih politika i praksi u vezi sa socijalnom zaštitom; e-uprava na lokalnom nivou i dalje je prilično nov koncept, pa će lokalnim samoupravama biti potrebna snažna tehnička i materijalna podrška; za rodnu ravnopravnost, kao važan unakrsni aspekt u radu lokalnog javnog sektora, i dalje je neophodna snažna tehnička podrška eksternih partnera, kao što je ovaj program.

Nalazi Početne procene na lokalnom nivou otkrili su da bi sprovođenje socijalno inovativnih projekata⁷ bilo efikasnije i relevantnije ukoliko bi se podrška usmerila na direktnu podršku organizacijama civilnog društva (OCD) u sprovođenju projekata koji se bave potrebama ranjivih grupa, kao i podršci LSU u pokretanju procesa dodele sredstava lokalnim OCD, u skladu sa principima dobrog upravljanja. Ovakvim pristupom bi se otklonili postojeći nedostaci u pogledu odgovornosti i transparentnosti procesa odlučivanja, a povećala bi se uloga OCD u odgovoru na potrebe ranjivih grupa, što bi doprinelo sveobuhvatnijoj podršci na lokalnom nivou.

Kada je reč o osnivanju Savetodavnih službi za građane (SSG)⁸ u LSU, nalazi su pokazali da većina opština već pruža određene savetodavne usluge građanima, ali je podrška slaba i nesistematizovana. U diskusijama je zaključeno da bi podrška mogla da obuhvati dva pristupa njenim pokretanjem u nekim opštinama i prilagođavanjem intervencija koje bi se bavile potrebama konkretnih uključenih opština.

Isto tako, LSU su ponovo potvrdile težak položaj ranjivih grupa kao što su Romi, nezaposleni, stanovnici seoskih područja, omladina, osobe sa invaliditetom i stare osobe, te su podržale aktivnosti koje će program sprovoditi u ovoj oblasti.

3. Napredak u postizanju ciljeva i ishoda

Iako je još rano za izveštavanje o ishodima, program je postavio temelje za dalje sprovođenje aktivnosti i postizanje cilja za unapređenje dobrog upravljanja i socijalne uključenosti na lokalnom nivou.

Ishod 1:

Lokalne uprave (LU) unapredile su primenu principa dobrog upravljanja, što je dovelo do boljih i inkluzivnih usluga za građane

Kao polazište za sve naredne aktivnosti u oblasti dobrog upravljanja, obavljena je **Procena učinka i kapaciteta LSU u primeni principa dobrog upravljanja** na uzorku od 60 lokalnih samouprava širom Srbije pomoću Indeksa dobre uprave.⁹ Ova procena će identifikovati nedostatke u praksi LSU i daće preporuke za dalju izgradnju kapaciteta i osnaživanje lokalnih uprava u primeni principa dobrog upravljanja u svakodnevnom radu. Rezultati ove procene omogućiće prepoznavanje prioritetnih oblasti podrške i daljih intervencija u saradnji sa MDULS.

⁷ Programski dokument Swiss PRO, strana 39, aktivnost 2.2.1 Podržati informisane građane odnosno lokalne OCD u angažovanju u lokalnom odlučivanju i doprineti udruženim inicijativama lokalnog upravljanja u odgovoru na potrebe ranjivih grupa

⁸ Programski dokument Swiss PRO, strana 41, aktivnost 2.3.1. Podržati LSU u osnivanju Savetodavnih službi za građane

⁹ Indeks dobre uprave je alatka za objektivnu procenu učinka LSU u primeni principa dobrog upravljanja, tj. poštovanju zakonskih obaveza i sprovođenju javnih politika u konkretnim tematskim oblastima koje se odnose na rad lokalne samouprave.

Izgradnja postojećih i uspostavljanje novih kapaciteta dobrog upravljanja na lokalnom nivou jeste snažna komponenta ovog ishoda programa. Pokrenute su prve aktivnosti u ovoj oblasti i započete su pripreme za osnivanje Centra za znanje i informacije, sprovođenje onlajn i regionalnih obuka, dalji razvoj postojećih i osnivanje novih Stručnih centara za dobro upravljanje.¹⁰ Očekuje se da će ove aktivnosti tokom 2018. godine povećati nivo znanja, kapaciteta i veština 288 zaposlenih u LSU.

Kroz konsultacije sa Kancelarijom za informacione tehnologije i elektronsku upravu identifikovane su i prve aktivnosti za unapređenje **e-uprave na lokalnom nivou**. E-uprava predstavlja novu oblast na lokalnom nivou u Srbiji, pa se LSU suočavaju sa proceduralnim, tehničkim i kadrovskim nedostacima prilikom delotvornog i efikasnog sprovođenja delegiranih odgovornosti. Da bi program mogao da podrži unapređenje e-uprave na lokalnom nivou, pokrenuta je sveobuhvatna procena sadašnjeg stanja e-uprave na uzorku od 60 LSU širom Srbije. U junu 2018. program je objavio tender za dostavljanje predloga za razvoj procene e-uprave na lokalnom nivou, što će dovesti do dodatnih preporuka za unapređenje efikasnosti, transparentnosti i odgovornosti lokalnih uprava u pružanju boljih javnih usluga građanima i privrednim subjektima.

Ishod 2:

Unapređeno uključivanje ranjivih grupa

Program je obavio niz konsultacija sa relevantnim nacionalnim institucijama i LSU koje su potvrdile značaj planiranih aktivnosti usmerenih na socijalno uključivanje ranjivih grupa. Nalazi dobijeni u početnoj proceni potvrdili su potrebu za izmenama u dve programske aktivnosti kako bi se odgovorilo na prepoznate potrebe na lokalnom nivou.

Na osnovu preporuka programa, UPP je 13. juna elektronski odobrio izmenu aktivnosti 2.2.1 i kriterijuma dva Javna poziva za podršku OCD u sprovođenju najviše 25 socijalno inovativnih projekata, i za podršku za najviše deset LSU u poboljšanju internih procedura¹¹ za raspodelu sredstava OCD za sprovođenje projekata od javnog interesa. Ovom intervencijom program će podržati unapređenje transparentnog i odgovornog partnerstva između LSU i OCD u sprovođenju projekata od javnog interesa i u skladu sa potrebama lokalnih zajednica. Očekuje se da će najmanje 2.000 pripadnika marginalizovanih grupa imati direktnu korist od ove intervencije.

U naporima programa da se poboljšaju mehanizmi praćenja, evaluacije i izveštavanja o socijalnoj zaštiti na lokalnom nivou, kao i da se razvije ili unapredi postojeći strateški okvir i uvede integrisan pristup, u junu 2018. je objavljen tender za dostavljanje predloga za izbor pravnog lica koje bi sprovodilo ovu aktivnost. Očekuje se da će program pružiti tehničku podršku za najviše 30 LSU u unapređenju socijalne uključenosti u njihovim lokalnim zajednicama.

Ishod 3:

Unapređena rodna ravnopravnost

Iako je sprovođenje aktivnosti u ovoj oblasti planirano od 2019. godine, konsultacije sa Koordinacionim telom za rodnu ravnopravnost, organizacijom *UN Women* i ostalim nacionalnim institucijama, srodnim

¹⁰SCDU dostupan u sledećim opštinama: Babušnica, Bela Palanka, Blace, Bojnik, Bosilegrad, Brus, Crna Trava, Doljevac, Gadžin Han, Ivanjica, Knjaževac, Lebane, Medveđa, Nova Varoš, Novi Pazar, Priboj, Prokuplje, Raška, Sjenica, Surdulica, Tutin, Vranje, Vlasotince.

¹¹Ova intervencija odgovoriće na zahteve nedavno usvojene [Uredbe o sredstvima za finansiranje programa od javnog interesa koje sprovode udruženja](#), koja će stupiti na snagu u oktobru 2018. godine.

organizacijama i projektima potvrdile su da su planirane programske aktivnosti u ovoj oblasti u skladu sa nacionalnim strateškim okvirom. Kroz planirane aktivnosti program će obezbediti veoma važnu podršku u institucionalnom jačanju lokalnih Mehanizama za rodnu ravnopravnost (MRR) u zagovaranju rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou. Program će razmotriti sve nalaze dobijene tokom pripreme pristupa i koncepta za sprovođenje aktivnosti u okviru trećeg ishoda programa, a takođe će predložiti dalje intervencije na lokalnom nivou.

4. Postignuti rezultati

U nastavku je dat pregled ključnih rezultata postignutih u prvih šest meseci sprovođenja programa sa pregledom konkretnih realizovanih aktivnosti.

Postignuti rezultat 1.1:

Povećana svest o načelima dobrog upravljanja i unapređeni opšti kapaciteti za njihovu primenu na lokalnom nivou

- 1.1.1. Procena učinka i kapaciteta LSU u primeni principa dobrog upravljanja obavljena¹² je na uzorku od 60 gradova i opština¹³ koji su izrazili zainteresovanost za učešće u analizi. Razvoj Procene je u izvesnoj meri promenjen u poređenju sa početnim planom usled relativno slabog odziva odabranih LSU. To će uticati na pokretanje ostalih aktivnosti u vezi sa dobrim upravljanjem, ali neće znatno promeniti planirano sprovođenje do kraja 2018. godine. Konsultativni sastanak sa predstavnicima relevantnih nacionalnih institucija¹⁴ na kojem su predstavljeni preliminarni rezultati procene održan je 22. juna. Glavni nalazi biće predstavljeni MDULS kako bi se zajedno utvrdili dalji koraci u podršci gradovima i opštinama. Procena će biti završena krajem avgusta 2018, a posle nje će uslediti priprema daljih aktivnosti za sprovođenje.
- 1.1.2. Detaljan plan za osnivanje Centra za znanje i informacije¹⁵ razvijen je utvrđujući razne dodatne aktivnosti koje će se obezbeđivati putem Centra, kao što su direktna savetodavna podrška, pružanje odgovora na najčešće postavljena pitanja, davanje modela zakonskih akata, priručnika itd. Centar za znanje i informacije treba da počne sa radom u avgustu 2018. godine.
- 1.1.3. U toku su pripremne aktivnosti za obavljanje regionalnih i onlajn obuka sa odabranim temama iz oblasti dobrog upravljanja. Razvija se metodologija obuke¹⁶, ali će konačni sadržaj i odabir oblasti dobrog upravljanja biti definisani po završetku Analize o proceni. Obavljanje tih aktivnosti planirano je za četvrti kvartal 2018. godine.
- 1.1.4. U toku su pripremne aktivnosti za planiranje i osmišljavanje koncepta za sprovođenje Nacionalnog konkursa za odabir primera dobre prakse u primeni principa dobrog upravljanja koji će biti objavljen u saradnji sa MDULS. Javni poziv planiran je za početak oktobra, dok je svečana dodela planirana za decembar 2018. godine.

¹² U otvorenom tenderskom postupku SKGO je odabrala konsultantsku kompaniju Partners Solution.

¹³ Spisak odabranih LSU dostupan je u Aneksu III.

¹⁴ Kancelarija za informacione tehnologije i e-upravu, srpska Agencija za borbu protiv korupcije, Kancelarija za ljudska i manjinska prava pri Vladi Republike Srbije, Poverilac za zaštitu ravnopravnosti, Sekretarijat za javne politike, Državna revizorska institucija

¹⁵ Detaljan plan SKGO za osnivanje Centra za znanje i informacije dostupan je u Aneksu IV.

¹⁶ Predlog SKGO o metodologiji obučavanja dostupan je u Aneksu V.

Postignuti rezultat 1.2:**Poboljšana integracija načela DU u pojedine delatnosti LS**

1.2.1. Format i sadržaj Paketa podrške opštinama (PPO) nalaze se u završnoj fazi. Prepoznavanje podoblasti i nacrt sadržaja u tri prethodno odabrane oblasti (administrativna efikasnost, građansko učešće/participativnost, i rodno budžetiranje i borba protiv korupcije) biće definisani po završetku Procene. Javni poziv za PPO biće objavljen u septembru 2018, a početak sprovođenja paketa u 12 LSU planiran je za četvrti kvartal 2018. godine.

Postignuti rezultat 1.3:**Unapređeni kapaciteti LSU za integraciju DU u izradu politika i sprovođenje projekata**

1.3.1. U toku je priprema programa obuke za izgradnju kapaciteta Stručnih centara za dobro upravljanje u LSU gde ti centri još nisu osnovani. Na osnovu nalaza Procene, program će u četvrtom kvartalu 2018. organizovati četiri konsultativna sastanka sa LSU na regionalnom nivou kako bi predstavio aktivnosti u vezi sa dobrim upravljanjem i pokrenuo program obuke za dalju izgradnju kapaciteta. Memorandum o razumevanju o svim aktivnostima u vezi sa dobrim upravljanjem biće potpisan u prvom kvartalu 2019. godine.

1.3.2. Osmišljen je sadržaj dodatnog osnaživanja postojećih resursa za dobro upravljanje u LSU kroz dalju izgradnju njihovih kapaciteta i prenos stečenog znanja i iskustva. Zahtev za dostavljanje predloga (ZDP) za pružanje usluge Obuke trenera (OT) u 23 osnovana Stručna centra za dobro upravljanje pripremljen je i biće objavljen u julu. Početak ovih aktivnosti planiran je za četvrti kvartal 2018. godine.

1.3.3. U toku je priprema koncepta za objavljivanje ZDP za odabir pravnog lica za izradu Istraživanja zadovoljstva građana (IZG) u vezi sa javnim uslugama, koje će biti obavljeno na uzorku od 50 LSU uključenih u program. Biće formulisano najmanje 30 konkretnih preporuka kako bi se poboljšalo pružanje usluga na lokalnom nivou. ZDP će biti objavljen u avgustu 2018, a početak sprovođenja aktivnosti planiran je od četvrtog kvartala 2018. godine.

1.3.4. Početna podrška pružena je komplementarnom programu EU PRO u razvoju kriterijuma dobrog upravljanja u okviru ZDP za lokalne infrastrukturne projekte. U julu 2018. program će učestvovati u evaluacionom procesu 46 dobijenih prijavi i odabiru projekata za pružanje tehničke podrške opštinama za unapređenje principa dobrog upravljanja u okviru infrastrukturnih projekata.

Postignuti rezultat 1.4:**Poboljšani institucionalni, tehnički i ljudski kapaciteti za sprovođenje e-uprave**

1.4.1. Na osnovu konsultacija sa Kancelarijom za IT i e-upravu, osmišljen je ZDP za odabir stručnog pravnog lica koje će obaviti procenu e-uprave na reprezentativnom uzorku od 60 LSU na teritoriji cele Srbije, koji je objavljen 12. juna. ZDP će biti otvoren do 12. jula, dok je početak sprovođenja ovih aktivnosti planiran za treći kvartal 2018. godine.

1.4.2. Priprema i početak sprovođenja planirana je za 2019. godinu na osnovu nalaza Procene e-uprave.

1.4.3. Priprema i početak sprovođenja planirana je za 2019. godinu na osnovu nalaza Procene e-uprave.

1.4.4. Priprema i početak sprovođenja planirana je za 2020. godinu.

Postignuti rezultat 2.1:**Unapređeni kapaciteti LSU za razvoj i sprovođenje lokalnih usluga socijalne zaštite i praćenje i vrednovanje sprovođenja mera za socijalno uključivanje i zapošljavanje**

- 2.1.1. ZDP za odabir pravnog lica za pružanje stručne podrške LSU u razvoju odnosno jačanju lokalnih politika socijalne zaštite, uključujući mehanizme za njihovo praćenje i evaluaciju, objavljen je 7. juna i biće otvoren do 13. jula 2018. godine. Ova aktivnost počće da se sprovodi u trećem kvartalu 2018. godine.

Postignuti rezultat 2.2:**Organizacije civilnog društva osposobljene/podržane za sprovođenje projekata u zajednici namenjenih socijalno ranjivim grupama**

- 2.2.1. Dva Javna poziva za podršku OCD i LSU objavljena su 20. juna i biće otvorena do 3. avgusta.¹⁷ Da bi se predstavili Javni pozivi, održane su četiri informativne sesije sa 82 predstavnika (52 žene i 30 muškaraca) iz 20 LSU i 42 OCD.¹⁸ Ukupna vrednost oba poziva iznosi 420.000 evra sa maksimalnom vrednošću granta od 14.000 evra po projektu. Početkom jula biće održane još četiri informativne sednice, a sprovođenje projekata će početi u četvrtom kvartalu 2018. godine.

Postignuti rezultat 2.3**Lokalne samouprave podržane za izgradnju kapaciteta i mehanizama za efikasno ostvarivanje prava socijalno ranjivih građana**

- 2.3.1. U toku su konsultacije i priprema preporuka za izmenu aktivnosti 2.3.1, koje će biti dostavljene UPP na razmatranje i odobrenje do kraja 2018. godine. Priprema i početak sprovođenja planirani su za 2019. godinu.

Postignuti rezultat 3.1:**Unapređen institucionalni okvir za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou i poboljšano sprovođenje lokalnih politika rodne ravnopravnosti**

- 3.1.1. U toku je priprema upitnika za obavljanje procene statusa lokalnog institucionalnog okvira i postojećih kapaciteta LSU i MRR, kao i dostupnosti lokalnih akcionih planova koji će služiti kao osnov za detaljno planiranje ove aktivnosti.
- 3.1.2. Dalje pripreme i početak sprovođenja planirani su za 2019. godinu, na osnovu nalaza inicijalne procene.

5. Upravljanje i finansije

5.1 Upravni pododbor Programa

Upravni pododbor Programa (UPP) osnovan je tokom Uvodnog perioda i u njegovom sastavu su predstavnici sledećih institucija:

¹⁷ Poziv za predloge ToR i kriterijumi dostupni su na: <http://www.swisspro.org.rs/konkursi/javni-pozivi>

¹⁸ Pregled održanih informativnih sednica dostupan je u Aneksu VI.

- Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave (MDULS)
- Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (MRZBSP),
- Švajcarske agencije za razvoj i saradnju.

Pored ovih institucija i članova UPP sa pravom glasa, Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS) i Stalna konferencija gradova i opština (SKGO) imaće ulogu članova bez prava glasa, pripremaće i omogućavati održavanje sastanaka UPP. Ovaj mehanizam zagovara nacionalno vlasništvo nad programom i omogućava uključenim institucijama da prate sprovođenje, napredak i doprinose donošenju odluka od značaja za program.

U skladu sa opisom zadataka UPP i programskim dokumentom, sastanci UPP će se održavati jednom u pola godine i češće ukoliko je to potrebno. Prvi sastanak UPP planiran je za septembar 2018, posle dostavljanja Polugodišnjeg izveštaja, kada će biti predstavljeni napredak u sprovođenju Programa, predstojeće aktivnosti i preporuke za odabir projekata u okviru dva Javna poziva.

UPP i njegovi članovi učestvovaće na godišnjem sastanku Odbora za koordinaciju programa (OKP), koji će imati za zadatak da koordiniše i sinhronizuje komplementarne aktivnosti u dva programa – EU PRO koji finansira Evropska unija (EU) i Swiss PRO koji finansira Vlada Švajcarske.

5.2 Resursi i budžet

Tokom ovog perioda fokus je bio na osnivanju programskog tima¹⁹ što je završeno do 10. aprila 2018. godine angažovanjem ukupno sedam članova i definisanjem uloga i dužnosti članova tima.

Sve finansijske i administrativne evidencije vode se u skladu sa pravilima i procedurama UNOPS-a, a uspostavljen je i odgovarajući sistem praćenja. Uvedena je procedura poreskog oslobođenja za sredstva programa, što je omogućilo plaćanje faktura bez PDV-a. Prva rata od 1,9 miliona USD uplaćena je programu u februaru 2018. godine.

Budžet je i dalje dostupan za programsko delovanje. Uprkos predloženim izmenama aktivnosti, neće biti nikakvih odstupanja od planiranih sredstava za sprovođenje aktivnosti i planiranih rezultata programa.

5.3. Pretpostavke i rizici

Swiss PRO je uspostavio sistem upravljanja rizicima sa dva glavna elementa: Strategijom upravljanja rizicima koja definiše tehnike, standarde i procese koji se primenjuju za prepoznavanje i procenu rizika, kao i za planiranje mera i reagovanja na rizike, te registar rizika koji će se koristiti kao evidencija svih prepoznatih rizika i njihovog statusa.

Početne pretpostavke su dalje analizirane putem redovnog praćenja i evaluacije događaja koji bi mogli da utiču na program, na sastancima sa nacionalnim i lokalnim zainteresovanim stranama. Analiza je pokazala da će prepoznate pretpostavke verovatno ostati iste: Vlada Srbije je i dalje posvećena i čvrsto podržava reforme javne administracije, a Srbija i programsko područje su i dalje stabilni, dok se proces

¹⁹ Organizaciona struktura programa Swiss PRO dostupna je u Aneksu VIII

evropskih integracija nastavlja, a glavni akteri su izrazili interesovanje i aktivno učestvuju u sprovođenju aktivnosti.

Kada je reč o rizicima, takođe je potvrđeno da su u ovom periodu i dalje relevantni prepoznati kontekstualni, programski i institucionalni rizici, naročito rizici kao što su: niski kapaciteti LSU učesnica programa, preterana opterećenost LSU tokom sprovođenja programa i nedostatak razumevanja koncepta dobrog upravljanja od strane donosioca odluka. Tokom Uvodnog perioda program je uložio dodatne napore da što bolje predstavi programske intervencije i mogućnosti za korisnike programa.

Program će uložiti posebne napore da nastavi saradnju i koordinaciju aktivnosti sa svim relevantnim zainteresovanim stranama i da prati napredak kako bi se izbeglo preklapanje i omogućila sinergija i prepoznavanje potencijalnih izmena intervencija tokom sprovođenja programa.

6. Komunikacije i vidljivost

Programska Strategija komunikacije²⁰ koja prepoznaje konkretne ciljeve, pristup i alate za lakše zastupanje, promenu ponašanja i podršku zajednice, ciljnu grupu i okvir za poruke, pripremljena je u konsultacijama sa predstavnicima SDC i SKGO, a na informativnim sastancima su dobijene relevantne informacije od LSU. Sprovođenje Strategije biće u skladu sa svim programskim aktivnostima kako bi se podržala promena percepcije i delovanja lokalnih zainteresovanih strana u cilju ostvarivanja programskih ciljeva. Pripremljeni su i formati memoranduma, prezentacija i potpisa za elektronsku poštu. Brošura sa ključnim informacijama o programu sastavljena je na srpskom i engleskom jeziku.

Logo Swiss PRO je osmišljen i odobren od strane donatora, a napravljeni su i glavni promotivni materijali: 620 svezaka, 500 fascikli, 500 plastičnih hemijskih olovaka, četiri rolo banera, 1.000 informativnih brošura i 500 papirnih kesa. Pokrenuto je sastavljanje Priručnika grafičkih standarda programa koja bi trebalo da bude završena u julu 2018. godine.

Predstavljanje programa tokom marta i aprila 2018. praćeno je u deset povoljnih medijskih izveštaja u regionalnim i lokalnim sredstvima informisanja.

Internet prezentacija www.swisspro.org.rs je dizajnirana, razvijena i predstavljena u junu 2018. godine, dok su Facebook i Twitter nalozi programa napravljeni i upotpunjeni sadržajem.

Angažovana je agencija za praćenje medija koja je počela da svakodnevno dostavlja izveštaje o medijima. Potpisan je ugovor sa agencijom za usluge prevođenja i lekture, a angažovana su dva honorarna grafička dizajnera i veb-dizajner.

Plan za komunikacije i promociju dva Javna poziva je pripremljen, a njegovo sprovođenje obuhvatilo je dizajn i štampu letaka, pripremu i oglašavanje četiri medijske objave, što je dovelo do objavljivanja 40 povoljnih izveštaja u nacionalnim, regionalnim i lokalnim medijima i promociju kroz Facebook i Twitter objave.

²⁰ Strategija za komunikacije i vidljivost dostupna je u Aneksu IX. Sav vizuelni materijal dostupan je u Swiss PRO.

7. Naučene lekcije i preporuke

U procesu konsultacija sa nacionalnim institucijama i LSU dobijeno je nekoliko preporuka za izmene programskog pristupa. Da bi se dalje doprinosilo poboljšanoj delotvornosti i relevantnosti programa, trebalo bi uzeti u obzir sledeće naučene lekcije i preporuke:

- Male i nerazvijene opštine sa ograničenim brojem zaposlenih ne prepoznaju veliku potrebu za osnivanjem SSG jer one pružaju te usluge građanima kroz postojeće administrativne kapacitete. S druge strane, veći gradovi i opštine su već osnovale neku vrstu SSG. Preporuka dobijena u konsultacijama odnosi se na pokretanje ove aktivnosti u najviše pet LSU sa etnički različitim stanovništvom koje pripadaju IV stepenu razvoja i nemaju dovoljno kapaciteta, ali su prepoznale potrebu za takvom vrstom podrške. Ovakav pristup ne bi uticao na definisane programske pokazatelje koji bi obuhvatili ranjivo stanovništvo. Osim toga, sredstva dodeljena aktivnostima SSG bila bi usmerena na izmenjeni pristup i dalje bi se koristila u zadovoljavanju potreba ranjivih grupa;
- Program je uložio napor da izbegne preopterećenost potencijalnih korisnika prilikom njihovog informisanja o programskim ciljevima i aktivnostima, što je naročito važno imajući u vidu i aktivnosti komplementarnog programa EU PRO. Sa aspekta koordinacije i komunikacije sa sličnim korisnicima, izuzetno je važno usmeriti komunikaciju ka korisnicima kako bi ona bila ciljana, izmerena, planirana i dugotrajna, sa izvesnim prilagođavanjima očekivanom cilju. To će biti presudno za uspešne i plodne sastanke sa korisnicima na lokalnom nivou, uključujući i odabrane donosioce odluka – a sve u okviru napora da se postigne politička posvećenost i podrška za programske aktivnosti i procese. To bi zahtevalo razvoj i primenu određenog broja informativnih kanala i alatki;
- Program treba da ulaže stalne napore u koordinaciji aktivnosti i intervencija sa ostalim institucijama i organizacijama, imajući u vidu mogućnosti uspostavljanja inercije i komplementarnosti;
- Posebne napore treba usmeriti ka obezbeđivanju stalnog učešća nacionalnih institucija u praćenju sprovođenja programa i omogućavanju vertikalne koordinacije i saradnje između državnih administrativnih tela i LSU. Ovakav pristup služiće kao osnov za učvršćivanje kapaciteta državnih institucija, kao i za povezanost intervencija sa nacionalnim strateškim i zakonodavnim okvirima.